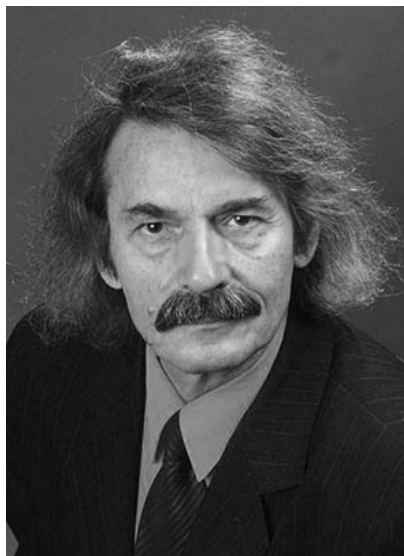

ПЕРЕВАЛЬСЬКИЙ Василь Євдокимович (13. 06. 1938, с. Бубнів Гельмязівського р-ну Полтавської обл., нині у межах с. Бубнівська Слобідка Золотоніського р-ну Черкаської обл.) — графік, живописець і педагог. Чоловік [Марії](#), батько [Євдокима](#) та [Мирослави](#) [Перевальських](#). Народний художник України (1999). Заслужений діяч мистецтв України (1991). Академік НАМУ (2013). Премії імені І. Нечуя-Левицького (1993), Т. Яблонської, І. Репіна (обидві — 2018). Орден «За заслуги» 3-го ступеня (2007). Дипломи 2-го ступеня республіканського конкурсу «Мистецтво книги» (1967, 1968, 1971). Член НСХУ (1971). Закінчив Київський художній інститут (1965; майстерня [В. Касіяна](#)), Творчі майстерні АМ СРСР (Київ, 1967; керівник [М. Дерегус](#)). Учасник руху шістдесятників; 1962—64 входив до Клубу творчої молоді. Від 1963 співпрацював із провідними видавництвами України; 1967—69 — викладач Київського художньо-промислового технікуму; 1970—73 — художній редактор видавництва «Мистецтво»; 1973—75 — головний художник видавництва «Радянська школа»; 1991—2003 — доцент кафедри графіки Видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»; від 2003 — у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ): 2004—21 — завідувач кафедри графічних мистецтв. У НСХУ: секретар (1987—96), заступник голови Київської організації (1997—99), заступник голови (2000—05), академік-секретар відділення образотворчого мистецтва (2015—22). П. — художник реалістичного стилю. Основні галузі — книжкова й станкова графіка (гравюри на дереві, лінолеумі,

пластику), олійний живопис (пейзаж, натюрморт; від 2000-х рр.). Роботи вирізняються національною своєрідністю, ґрунтовним творчим освоєнням народної спадщини, жанрово-тематичним розмаїттям, новаторством у пошуках художніх засобів виразності. Для них характерні поетичне світовідчуття, оптимістичний настрій. Його графічним творам притаманні відточений авторський почерк, вишуканість ліній, пластична ритмічність, вивіреність композицій, змістовна глибина. Екслібриси позначені лаконізмом, символізмом, асоціативністю. Співатор ескізів перших українських банкнот номіналом 1, 5, 10 гривень (1991—92); створив марку видавництва «Мистецтво» (1968). Автор низки статей в ЕСУ, наукових збірниках, періодиці. Учасник всеукраїнських, всесоюзних, міжнародних мистецьких виставок від 1966. Персональні — у Києві (1983, 1988, 1993, 2004 — родинна, 2008—09, 2017—19), Славутичі (Київська обл., 1986), Каневі (Черкаська обл.), Житомирі (обидві — 2002), Черкасах (2002, 2018 — спільно з дружиною), Чернігові (2016). Твори зберігаються в Національному художньому музеї України, Національному музеї літератури України, Національному музеї Т. Шевченка, Музеї книги і друкарства України, Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України, Дирекції художніх виставок України, Дирекції виставок НСХУ, Національній бібліотеці України імені В. Вернадського (усі — Київ), Національному історико-культурному заповіднику «Гетьманська столиця» в Батурині (Чернігівська обл.), Львівській галереї мистецтв, Запорізькому художньому музеї та низці інших художніх і краєзнавчих музеїв України.

Основні твори

станкова графіка — дереворити: «Ходіть, хлопці, всі до мене» (1964), «Ой у полі дві тополі», «О земле, велетнів роди!» (за мотивами поезій П. Тичини; обидва — 1967), «Приїхали три козаки» (1968); дереворізи: «Нащо мені чорні брови» (1968), «І. Федоров», «П. Беринда», «І. Вишенський» (усі — 1974); лінорити: «У похід» (1970), «Коні», «Прощання» (обидва — 1974), «Мати й дитина» (1986), цикл «Козацькі пісні» (1994—2023), «Олег Ольжич» (1997), «Чорнобильська мадонна» (за мотивами творів І. Драча, 2007), «Свобода» (за мотивами поезії Г. Сковороди, 2013); гравюри: на пластику — «У похід» (1970), «М. Рильський» (1976), «І. Франко» (1977), «Національний художній музей» (1983), «Г. Ткаченко» (1986), «М. Бойчук» (1991), «М. Грушевський» (1992), на фанері — «Козак од'їжджає» (2015); книжкова графіка — ілюстрування видань: «Пісні про кохання» (1964—65),

«Струни серця: Українські пісні про кохання», «Народні усмішки», «Образне слово», «Українські народні думи для голосу в супроводі бандури», «Українські народні пісні в обробці для баяна», «Українські народні пісні в обробці для бандури», збірок пісень «Рідними стежками» (усі — 1966), «Українські народні пісні про кохання» (1967—68; видано 1971), «Українські народні пісні для мішаного хору» О. Кошиця (1968), трилогії «Украдені гори», «Підземні громи», «За хмарами зорі» Д. Бедзика (1969—73), «Крила орлиці», «Українські народні пісні в записах В. Гнатюка» (обидва — 1971), вибраних поезій М. Рильського (1974) та 2-томного видання його творів, «Здвиг-земля» П. Воронька (обидва — 1976), збірок поезій В. Сосюри, І. Франка (обидві — 1977), А. Малишка, В. Земляка, «Чим пісня жива», «Вічний революціонер» І. Франка, поем «Прометей» А. Малишка, «Пісня з Берези» О. Гаврилюка (усі — 1978), роману «Диво» П. Загребельного (1982), поезій «Третя спроба» П. Перебийноса, «Українські пісні про кохання» (обидві — 1983), збірника українських народних пісень «Веснянки» (1984), драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки (1984—86), поезій П. Тичини (1991), І. Драча (1991, 2006—07), Б. Олійника (2005; усі — Київ); екслібриси: для Д. Нарбута, В. Симоненка, І. Гончара, П. Шияна, О. Лупія, В. Вітрука, В. Стеценка, В. Парахіна, В. Житника, В. Юрчишина, футбольної команди «Динамо» (Київ), В. Турянчика (усі — 1966), І. Крип'якевича (1966—67), А. В'юника, М. Малишка, В. Гулака, А. Біби, О. Фисуна (усі — 1967), А. і Ф. Глушуків (1968), Б. Антоненка-Давидовича (1970), М. Соколовського (1975), Б. Олійника (2005), В. Переденка (2017; усі — дереворити); монументальні твори — вітраж-триптих «Т. Шевченко і народ» у вестибюлі Київського університету (1967, співавт.), проєкт пам'ятного знака «Голодомор-геноцид 1932—1933» у Києві (1993; копія — у Торонто, Канада, 2012); станковий живопис — «Мінлива погода» (2004), «Дніпрові води», «Дощова погода» (обидва — 2006), «Похмурий день» (2007), «Весняні води» (2008), «Польові квіти» (2009), «Квіти біля хати» (2010), «На Дніпрі» (2011), «Річка Рось»

(2014), «Повінь» (2015), «Вечірня тиша» (2016), «Сонячні промені» (2018), «Пам'ять» (2020), «Веселка» (2022).

Основні праці

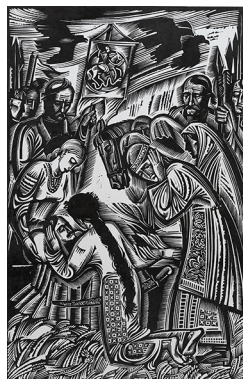
Доглядати і оновлювати сад мистецтва // Не вмирає душа наша: 36. мат. К., 2002; Істинно народний. Слово про Анатолія Базилевича // Народний художник України Анатолій Базилевич. 1926—2005: Каталог. К., 2006; Микола Компанець — майстер української графіки: (До 70-річчя від дня народження) // Укр. академія мист-ва: 36. наук. пр. К., 2009. Вип. 16; Кольоропис Анатолія Криволапа // З верховин півстоліття. Національній премії України імені Тараса Шевченка — 50. К., 2013.

Рекомендована література

1. Блюмина І. В національних традиціях // Творчество. 1967. № 4;
2. Книжковий знак шестидесятників. Нью-Джерсі, 1972;
3. Василь Перевальський. Графіка: Каталог виставки. К., 1983;
4. Кагарлицький М. Екстра-маестро гравюри (Про Василя Перевальського з нагоди його 60-ліття) // Вечір. Київ. 1998, 13 черв.;
5. Міщенко Г. Василь Перевальський — митець український // Мистецькі обрії 2003. К., 2004;
6. Белічко Н. Народні традиції в творчості Василя Перевальського // Художня культура. К., 2007. Вип. 4;
7. В'юник А., Щербак В. Поціновувач класичних і творець нових мистецьких традицій (До 70-річчя від дня народження В. Є. Перевальського) // Укр. академія мист-ва: 36. наук. пр. К., 2008. Вип. 15;
8. Щербак В. Пісенні дереворити Василя Перевальського // Київ. 2016. № 11—12;
9. Голиш Г. М. Пером публіциста: Вибрані нариси, статті, інтерв'ю. Чк., 2019;
10. Василь Перевальський: Бібліогр. покажч. К., 2020. Вип. 5.

Т. П. Гончаренко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Перевальський Василь Євдокимович / Т. П. Гончаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-884173>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).